

Het komt altijd anders dan je denkt

Wat keken we uit naar de dag dat we elkaar weer zonder beperkingen zouden kunnen ontmoeten. Heerlijk die vrijheid, en wat fijn om te lezen over de mooie plannen en het starten van activiteiten bij de afdelingen. De uitgestelde jubileumvieringen worden weer ingepland en uitjes georganiseerd. We hebben er echt zin in en hebben de data enthousiast in de agenda gezet.

Maar tegelijkertijd worden we opgeschrikt door het uitbreken van de oorlog in Oekraïne. Er is vreugde om het einde van beperkingen van de coronamaatregelen in ons land en er is angst voor oorlogsgeweld zo dichtbij in Europa, waardoor vele mensen gevaar lopen en op de vlucht slaan. Dan voelen we ons machteloos en worden we dagelijks geconfronteerd met de verschrikkelijke dingen die er in de wereld om ons heen gebeuren.

En dan zien we buiten de eerste lenteboden verschijnen, sneeuwkllokjes, krokussen en narcissen steken hun kopjes moedig omhoog. Daar word je dan toch blij van en kan je met stille ontroering genieten van de natuur die ondanks alle dreiging zich ontplooit. Of zoals Toon Hermans het verwoordt in het gedichtje:

Wonder:

*Toch zijn er soms van die momenten dan zie je meer dan je ziet
Dan zie je het wonder van de lente of het nou God is of niet
Dan voel je van binnen een wonder dat meer is dan de bloei van een boom
En dat is toch wel heel bijzonder, ook al heeft het dan niets van een droom.*

Ondanks de tegenstrijdige gevoelens willen we toch moed houden en de gewone dingen oppakken en doen. Laat het wonder van de lente ons inspireren. Juist in deze tijden is het belangrijk om lid te zijn van ons NVVH-Vrouwennetwerk. In de lange periode van het 110-jarig bestaan van de NVVH hebben oorlogen en periodes van vrede, crises en welvaart elkaar afgewisseld. In al deze woelige tijden heeft onze vereniging standgehouden. Sterke en moedige vrouwen hebben zich daarvoor ingezet. Daar mogen we trots op zijn, en is het goed om dat in dit bijzondere jaar met elkaar op een feestelijke manier te vieren.

Samen op weg naar de toekomst. We houden moed, blijven positief en genieten van de natuur, de cultuur en vele mooie dingen om ons heen. Dat geeft kracht om binnen de verbondenheid van ons NVVH-Vrouwennetwerk elkaar te steunen, aandacht te geven en oog te hebben voor de noden in de wereld. Op deze manier hebben we als maatschappelijke organisatie ook een belangrijke rol, die we samen met de afdelingen met verve willen vervullen. Na 110 jaar is NVVH-Vrouwennetwerk nog steeds actief, actueel en assertief. En dat willen we ook zo houden. Ja, een 110-jarige waar we van houden en trots op mogen zijn!

Dientje Scheffer (voorzitter)

*Probeer in de bange tijd
De hoop niet te verliezen
Juist in uren van onzekerheid
Moeten we voor liefde kiezen
(Martin Gijzemijter)*

Trots op onze vereniging

Mijn tante, directeur van een huishoudschool, zei: "Kind, wat ga je doen, verhuizen naar het platteland en een dorpje?" Maar ik deed het wel en ze gaf me het advies om naar een vrouwenvereniging te gaan. Dat heb ik ook gedaan. Het heeft mij vier bijzondere ervaringen gegeven.

De eerste ervaring is wat we voor elkaar betekenen als er iets gebeurt, zoals een **evacuatie**. Je moet je huis verlaten omdat het hoogwater is en de dijken dreigen door te breken. Na een week kom je terug en dan word je gebeld. "Hoe heb je het gehad? Kom vanavond naar Lies, want zij is in Zaltbommel gebleven." Lies hoefde niet te evacueren omdat ze in het hoge gedeelte in de stad woonde. Zij had meegemaakt dat de stad helemaal donker was en bewaakt werd door politie en militairen. Wij hadden meegemaakt hoe het is om weg te moeten uit je eigen huis, niet wetende wanneer en of je weer terug kon komen. Samen om de keukentafel deelden we herinneringen, roddels en ervaringen uit over de spannende week.

Een andere ervaring is hoe het plattelandsleven zijn **charme** heeft. We sloten het seizoen af, bij mij op de hof. Iedereen had zijn tuin geplunderd en er stonden emmers en melkbussen vol bloemen op het grind van de oprit. We zaten in de zon en hadden het over onze plannen voor de zomervakantie. Ook maakten we afspraken om elkaar te zien en samen te fietsen, te wandelen of op vakantie te gaan.

De derde ervaring: **de gewestelijke dagen**. Op die gewestelijke dagen was er ook altijd aandacht voor iets van ontwikkeling, van nadenken over maatschappelijke problemen. Zoals bijvoorbeeld over hoe we eigenlijk omgaan met ons koopgedrag, het milieu, duurzaamheid en plastic, noem het maar op. Ik heb daar veel van geleerd en vond het leuk om het weer mee terug te nemen naar de eigen afdeling. Het werd vaak ook heel boeiend met een toneelstukje gebracht.

De laatste ervaring gaat erover dat je zomaar **carrière** kunt maken. Toen Pokky Cath gevraagd werd voor het hoofdbestuur, werd ik op mijn werk gebeld. "Lydia zou jij het Gewest willen overnemen?" Dat wilde ik wel. Inmiddels was het Gewest groter geworden, want ook Utrecht hoorde bij Gelderland. Zo rolde ik van het een in het ander.

Terugkijkend op alles heb ik veel geleerd bij de NVVH, veel ervaringen opgedaan en werd ik uitgedaagd om na te denken over de toekomst. En we gaan met onze tijd mee. Zo heeft het bestuur in 2020, door Corona, voor het eerst via Zoom vergaderd. Contact houden met onze leden is, en blijft, belangrijk. En gelukkig lukt het ons nog steeds goed om elkaar te bereiken. Er is, al met al, een mooie band ontstaan.

Nu, bij het bereiken van ons 110-jarig jubileum, wil ik ook graag zeggen dat ik trots ben op onze vereniging. We zijn betrokken bij elkaar en leven met elkaar mee.

Lydia van de Schilde - Algemeen bestuurslid

OPROEP *Het bestuur is benieuwd naar úw ervaringen met het lidmaatschap van onze vereniging. Laat het ons weten! Stuur uw tekst naar centraalbureau@nvvh.nl.*

De beste breister laat weleens een steekje vallen

Bij het zoeken naar een jeugdfoto voor een reünie vond ik er een waarop ik een gebreide jurk draag en een grote strik in het blonde haar. Deze jurk was heel bijzonder, mijn oma had hem gebreid en hij groeide mee. Elk jaar werd er een strook aan vastgebreid waardoor je jaren deed met dezelfde jurk. En als hij dan echt te strak zat, dan werd de jurk losgetornd, uitgehaald en de wol opnieuw gebruikt voor een trui of vest. Mijn oma was een echte kunstenaars en met haar 'pennenkunst' breide ze de mooiste modellen jasjes, truien en jurken, naast functionele kledingstukken als kousen, hemdje's en broekjes. Duurzaamheid ten top in de jaren 40, circulaire economie, maar wel voortkomend uit bittere noodzaak.

ALLES OVER BREIEN

Iets in 't gelijk breien

Een verwarde zaak ordelijk regelen

Zij kan praten en breien tegelijk

Zij is erg bijdehand

Je moet kunnen praten en breien tegelijk

Je moet twee dingen tegelijk kunnen doen

Breien heeft een lange geschiedenis. In Egyptische graven uit de 3de en 4de eeuw zijn sokken gevonden die waarschijnlijk zijn gemaakt met naaldbinding, de voorloper van de breitechniek. Daarbij worden korte stukjes draad gebruikt die met een naald door een lus worden gehaald, waardoor een nieuwe lus ontstaat, net als bij haken. Voor breien zijn langere stukken garen nodig en de uitvinding van het spinnewiel in de 11de eeuw was een belangrijke stap vooruit voor het breien zoals we het nu kennen.

De eerste gebreide voorwerpen in Europa zijn gemaakt door moslims in dienst van de christelijke Spaanse koninklijke families. In die tijd waren gebreide voorwerpen voorbehouden

Je moet een schaap scheren als het wol heeft *Kies het juiste moment*

Hij twist om de geitenwol
Ruzie om een kleinigheid

Door de wol geverfd *Ervaren zijn*

Veel geschreeuw maar weinig wol
Wel drukte, maar weinig resultaat

Er een punt aan breien
Een oplossing forceren

De beste breister laat weleens een steekje vallen *Niemand is zonder fouten*

Hij breid de kous in het gelijk
Tot overeenstemming komen

Voor elke naald een draad hebben
Overal een antwoord op hebben

Praten en breien, zeggen de meisjes van Leyen *Leids spreekwoord?*

De één scheert de schapen, de ander de varkens *De één heeft de wol (voordeel), de ander waardeloos varkenshaar (nadeel)*

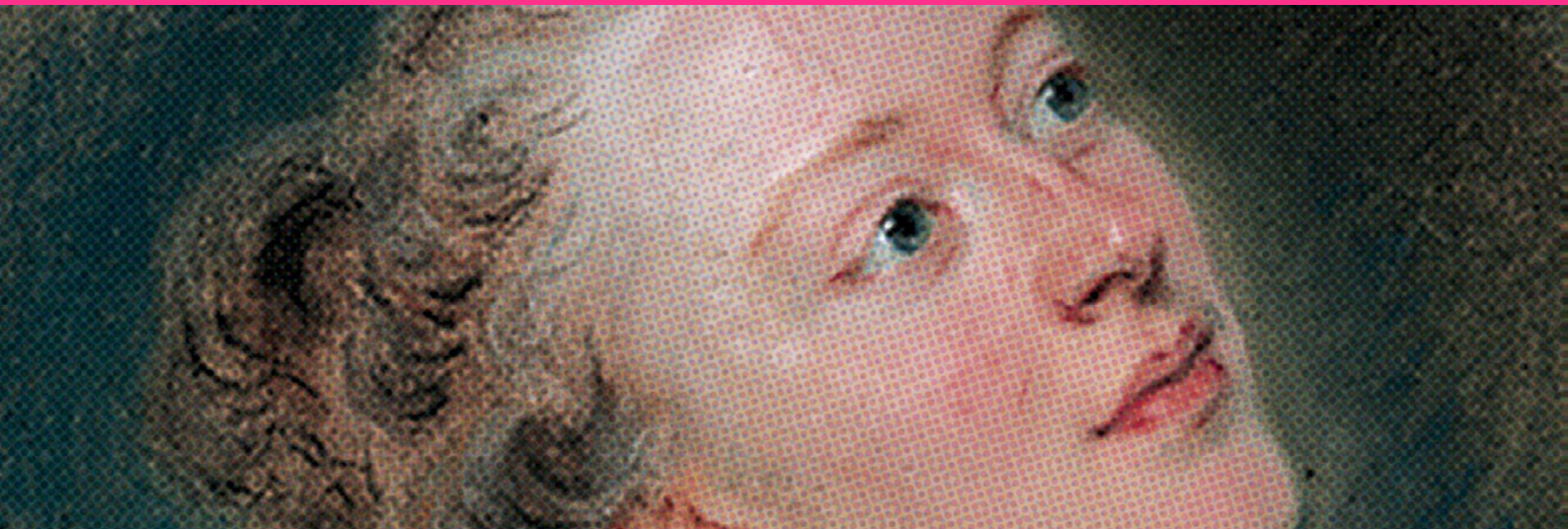
aan de adel, de rijken en de katholieke kerk. De eerste gebreide voorwerpen (kussenvertrekken en handschoenen) zijn gevonden in Spanje en dateren van 1275 na Chr. De breiwerken waren gemaakt van fijne garens en bewerkt met goud- en zilverdraad.

In de middeleeuwen werd breien een belangrijke industrie. Vrouwen sponnen de wol, mannen weefden en breiden. In 1527 werd in Parijs het eerste Breiersgilde opgericht, waarna vele andere steden volgden. Vrouwen werden niet toegelaten tot dit ambacht, met uitzondering van weduwen die na de dood van hun echtgenoot zijn werk voortzetten. Een gildeleerling moest een leertijd van 6 jaar doorlopen voordat hij werd toegelaten. Breien was een hooggewaardeerd ambacht. In het begin kende men geen averechtse steek, alles werd in het rond gebreid op meerdere naalden. Toen William Lee in 1589 de breimachine uitvond was dat het begin van de industriële revolutie. Handmatig breien werd steeds meer vervangen door machinaal breien; handmatig breien werd een tijdverdrijf voor dames uit hogere klassen.

In het begin van de vorige eeuw kwamen gebreide truien in de mode. Coco Chanel ontwierp gebreide kleding en er kwamen tijdschriften met allerlei breipatronen. Tijdens de Depressie in de jaren 30 en in de Tweede Wereldoorlog werd breien een noodzaak voor de meeste huishoudens. Als meisje leerde je al jong breien. Dagelijks moest je een aantal toeren breien aan sokken of kousen, onder het motto: 'Jong geleerd is oud gedaan'.

In de jaren vijftig en zestig was breien populairder dan ooit. Breiboeken van Libelle en 3Suisjes verleidden vele dames om wat 'op de pennen' te zetten. In de jaren tachtig nam de populariteit af en zagen we het als ouderwets en iets voor oudere dames. Maar nu is de trend veranderd en zijn zelfgebreide truien en vesten weer ontzettend populair. Als mijn oma nu nog leefde zou ze haar vaardigheden en breitalenten volledig kunnen inzetten om duurzame kleding te produceren. Zij kon het als geen ander. Ze was een door de wol geverfde deskundige, kon praten en breien tegelijk, ze bleef bescheiden en leerde ons: 'Oordeel niet over anderen, want de beste breister laat weleens en steek vallen'. Waarvan akte!

'Ik heb geen talent voor ondergeschiktheid'

Tot haar 31ste jaar woont ze op het kasteel. Belle had een brede belangstelling, was een zeer ontwikkelde vrouw en een feministe avant-la-lettre. Zij woont colleges natuurkunde bij aan de Utrechtse Universiteit – echt studeren mogen vrouwen nog niet – en volgt privé-lessen wiskunde. Naast schrijven, studeren en filosoferen houdt zij zich bezig met tekenen, componeren en tuinieren. Ze schrijft romans, toneelstukken en brieven.

Haar verlichte ideeën botsen vaak met de traditionele opvattingen van haar familie en stand. Ze ondervindt dat als ze in 1763 haar eerste boek publiceert: *Le Noble*, waarin ze satirisch de vastgeroeste gewoontes in het adellijke milieu beschrijft. Wanneer bekend wordt dat zijn dochter de auteur is van de anoniem gepubliceerde novelle laat Belles vader de resterende exemplaren vernietigen om verdere schande te voorkomen.

Over het huwelijk houdt zij er moderne ideeën op na. Aan de Schotse schrijver James Boswell die haar tevergeefs een aanzoek doet, schrijft ze: 'Ik heb geen talent voor ondergeschiktheid'. In 1771 trouwt ze met de Zwitser Charles-Emmanuel de Charrière. Vanwege zijn lagere adellijke status geen ideale keuze voor haar vader, maar een geletterd man die Belle bovendien alle vrijheid laat. Kort na hun huwelijk in de kapel van Zuylen vestigen zij zich in het Zwitsere Colombier waar Belle het merendeel van haar oeuvre produceert. Omdat Frans de taal van de adel is en de internationale voertaal in haar tijd, schrijft ze haar boeken in het Frans, met als voordeel dat zij door heel Europa kan worden gelezen. Internationaal is zij bekend geworden onder de naam Isabelle de Charrière. Belle overlijdt te Colombier op 27 december 1805.

Een van Belles citaten, nu zeer actueel:

'Algemene rampen, oorlogen, opstand van volkeren, zijn evenzoveel lessen en ze worden telkens weer vergeten.'

Over Slot Zuylen, haar geboortehuis, schrijft ze in 1803:

'Zuylen staat te huur! Dat heeft me wel verrast en mij even verdriet gedaan, maar het heeft gauw plaatsgemaakt voor mijn volledige instemming. Wie weet beter dan ik dat Zuylen droefgeestig is! Het is verstandig. Behuizingen worden voor bewoners gemaakt, niet andersom. Huizen worden gebouwd of gekocht en vallen in puin of worden opnieuw verkocht. Rijken hebben een begin en een eind. Alles gaat voorbij, net als de mens die aan het hoofd staat van alles.'

Voor meer informatie zie www.slotzuylen.nl

Vergeten woorden

‘Dat moet dan wel een potige kerel zijn,’ opperde mijn schoonzoon toen zoon Jacob, die een baantje heeft bij de supermarkt, vertelde dat ze een daar nieuwe deurwacht hebben gekregen.

‘Potig? Wat is dat nou weer?’ vroeg Jacob, die geïnteresseerd is in talen en taalkunde studeert. ‘Stevig, sterk, je moet geen ruzie met zo-iemand krijgen,’ legde mijn schoonzoon uit.

Jacob, die mijn stukjes trouw leest, begreep me wel toen ik vertelde dat ik kon zien dat de verbouwing van een schuur al vergevorderd was, maar niet hoe, in een ander verhaaltje, een paard ‘gevorderd’ kon zijn. ‘Oma, waren die paarden dan oud, van gevorderde leeftijd?

Ik heb hem uitgelegd dat in de oorlog de Duitsers paarden en fietsen ‘vorderden’, in beslag namen, inpikten, zodat ze die zelf konden gebruiken. Niet alleen fietsen en paarden, ook auto’s.

En zo ging ik op zoek naar vergeten woorden die mijn (klein)kinderen niet meer kennen.

Bermtoerisme. Dat kan je je nu toch niet meer voorstellen dat mensen voor hun lol, met tafeltje en stoeltjes en een thermoskan met koffie, in de berm langs de (snel)weg gaan zitten om naar de auto’s te kijken. Een zondagmiddag lang...

Onlangs ging ik even langs bij vrienden. Vriendlief stond op het punt met een pan rijst naar de slaapkamer te gaan???? ‘Die wikkel ik even in het dekbed, dan wordt de rijst mooi gaar,’ zei hij. ‘Ik gebruik ons bed als hooikist.’ En ineens zit ik weer bij mijn oma op de blauwe hooikist onder het keukenraam. Inderdaad gevuld met hooi. Dat was zo’n gezellig plekje, daarvandaan kon je de keuken overzien en kijken hoe oma aan het koken was. Toen oma naar het bejaardenhuis ging heb ik die hooikist gekregen, we bewaarden er het speelgoed van de kinderen in. Toen ik met een vriendje een voettocht maakte door Zwitserland, met uiteraard zo min mogelijk bagage, gebruikten we onze donzen slaapzak om de rijst in te laten garen. Onze hooikist.

En zo kom ik vanzelf op mijn schillenmandje, uit dezelfde tijd als de hooikist.

Mijn moeder had een plat mandje waarboven ze de aardappelen schilde. Dat mandje bewaarde ze, met schillen en al, onder in een keukenkastje. Eén keer per week kwam de schillenboer, met paard en wagen, om de schillen van de buurt op te halen. Toen mijn ouders verhuisden naar Frankrijk ging het schillenmandje mee. Het werd een broodmandje voor het stokbrood. Mijn ouders zijn allang dood en het mandje is weer terug in Nederland.

En ik gebruik het weer als schillenmandje. Echter niet voor de schillenboer, de troep gaat nu regelrecht de groene bak in.

De schillenboer is van het toneel verdwenen, evenals de Scheveningse visvrouw die, in klederdracht, elke vrijdag met haar kar langs kwam om verse vis te verkopen. Waarom op vrijdag? Dat was de dag dat de katholieken vastten, dan aten ze geen vlees. Maar wel een lekker vers visje!

Ook de scharenslied is verdwenen. Welk kind leert nu nog zijn liedje:
(in 7 coupletten worden alle beroepen bezongen!)

*Komt vrienden in het ronde, minnaars van enen stiel!
Ik zal u gaan verkonden, hoe ik door 't slijperswiel,
De kost verdien voor vrouw en kind, schoon blootgesteld aan weer en wind.
Terlieregom terla! Van linksom rechtsom draait mijne steen,
Door het roeren van mijn been ju, ju, ju, ju...*

Mariet van Zanten, Doetinchem

Tips en hints

Door Wil Hoefnagel – van der Wilk

Veiligheid voor alles

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) waakt over de veiligheid van voedsel en consumentenproducten, dierenwelzijn en natuur, en is onderdeel van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Bij twijfel over wat voor product dan ook: raadpleeg de rubriek 'veiligheidswaarschuwingen' op de website www.nvwa.nl.

eerlijk over eten
Voedingscentrum

Voedselverspilling

Gemiddeld gooien wij nog steeds zo'n 34 kilo voedsel per persoon per jaar weg. Voedsel is verantwoordelijk voor 20 tot 35 procent van de uitstoot van broeikasgassen, meer dan de helft daarvan komt van vlees en zuivel. Daarom is het belangrijk dat we zuiniger inkopen, en meer plantaardig en minder dierlijk gaan eten.

Bron: www.voedingscentrum.nl

Mooie reviews

Als iets te mooi lijkt om waar te zijn, is het dat meestal ook. Dat geldt voor menig juichende recensie op websites. Bijna tweederde van 223 onderzochte onlinewinkels, boekingssites, zoekmachines en vergelijkingssites in de EU plaatsen klantrecensies waarvan de betrouwbaarheid op zijn minst twijfelachtig is. Dit concludeert de Europese Commissie na onderzoek in 26 EU-landen waaronder Nederland, IJsland en Noorwegen.

De nationale autoriteiten zullen actie ondernemen tegen de bedrijven, zegt de commissie.

Bron: Nieuwsbrief 'Europa Nu' www.europa-nu.nl

Pinkhof Geneeskundig woordenboek

Samen met Stichting beheer Database Pinkhof Geneeskundig woordenboek en de Taalunie heeft het Instituut voor de Nederlandse Taal het beroemde Pinkhof Geneeskundig woordenboek online gezet. Het boek van de Amsterdamse arts Herman Pinkhof werd voor het eerst uitgegeven in 1923 en is door de jaren heen vele malen herzien en herdrukt. Deze online versie van de medische woordenlijst bevat ruim 52.000 termen met hun betekenissen en is gratis toegankelijk voor iedereen.

Bron: Het instituut voor de Nederlandse taal – kijk op www.ivdnt.org

'We zijn weer open!'

Een stroom mailtjes met deze enthousiaste uitroep van Nederlandse musea rolde de afgelopen weken mijn mailbox binnen. En wat zien ze ons graag weer komen, de organisatoren en medewerkers van hoog tot laag.

Een willekeurige greep:

- **Teylers Museum Haarlem: Vogelpracht – t/m 29 mei**
- **Fries Museum Leeuwarden: Franse impressionisten – t/m 17 juli**
- **Museum Speelklok Utrecht: Toeval bestaat niet – t/m 11 september**
- **Singer Museum Laren: Sluifters en de moderneren – t/m 28/8**
- **Limburgs Museum Venlo: Oevers vol Romeinen – 20/5 t/m 4/9**
- **Zeeuws Museum Middelburg: Herkomst en toekomst van textiel – t/m 11/9**
- **Kunstmuseum Den Haag: Alphonse Mucha Art Nouveau – t/m 3/7**
- **Noordbrabants museum 's-Hertogenbosch: De ontdekking van het heden – t/m 19/6**
- **Drents Museum Assen: Voorstudie en schilderij De Drentse Madonna, Jozef Israëls**

Voor meer: ga via Google naar 'tentoonstellingen Nederland 2022'.

Ook de boekwinkel is weer open!

Dit voorjaar opnieuw een stapel nieuwe uitgaven, te veel om op te noemen. Steun uw plaatselijke boekwinkel!
Enkele boeken die mij opvielen:

- **Wachter op de morgen door Machteld Siegmann**

ISBN 9789026351938 Uitgeverij Ambo/Anthos

Een oudere man logeert door omstandigheden bij een aanvankelijk volslagen onbekende. In een avond en een nacht vertelt hij de gastheer zijn levensverhaal, wachtend op de morgen.

Boeiende roman, één lange monoloog, wonderlijk en meeslepend. Een boek dat je niet meer weglegt voor in die ene kamer de ochtend aanbreekt.

- **De roaring fifties door Ad van Liempt**

ISBN 9789463821827 Uitgeverij Balans

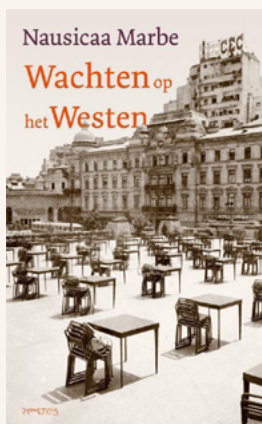
Van Liempt interviewde elf pioniers uit de jaren vijftig. Elf fascinerende persoonlijkheden aan wie we veel te danken hebben, en die ieder op hun eigen terrein duidelijk maken dat de 'saaie en duffe' jaren vijftig veel opwindender waren dan de meeste mensen tot nu toe dachten.

- **Een zee van tijd door Youp van 't Hek – illustraties: Marije Tolman**

ISBN 9789400409033 Uitgeverij Thomas Rap

Gepensioneerd. En dan? Een zee van tijd! Maar wat ga je daarmee doen? Youp van 't Hek geeft u samen met tekenares Marije Tolman een vrolijk antwoord op deze vraag. Een boek vol tips en wijsheden om het bestaan van de werkloze pensionado zo aangenaam mogelijk te maken.

- **Wachten op het Westen door Nausicaa Marbe**

ISBN 9789044647280 – Uitgeverij Prometheus

De corona-lockdown voelde voor Nausicaa Marbe akelig vertrouwd aan en voerde haar terug naar haar jeugd in communistisch Roemenië. Ze groeide er op in onvrijheid, aanvoelend als een negentien jaar durende quarantaine. In de zomer van 1982 reist ze naar de vrijheid – naar het Westen. Boeiend en origineel verslag van een leven in twee werelden.

Boekenweek 2022 – 9 t/m 18 april

Motto: ode aan de eerste liefde

Bij besteding van € 15.– aan Nederlandstalige boeken krijgt u het boekenweekgeschenk 'Monterosso mon amour' cadeau, geschreven door Ilja Leonard Pfeijffer. Het Boekenweekessay 'Het Warmtefort', geschreven door Marieke Lucas Rijneveld, kost u slechts € 5.–. Het Boekenweekgeschenk verschijnt ook in het Fries en het Vlaams.

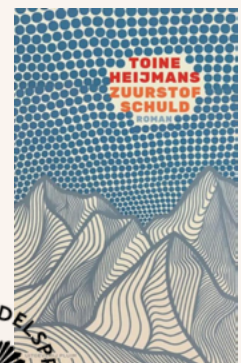

Boekenweek op tv

Eus' Boekenclub, 11 t/m 15 april om 19.50 uur op NPO2.

Winnaar Nederlandse Boekhandelprijs 2022

Toine Heijmans met 'Zuurstofschuld', adembenemend verhaal over vrijheid en vriendschap, storm en lawines, en de gevolgen van radicale keuzes. Uitgeverij Pluim. Niet minder vermeldenswaard is Heijmans' prachtige boekje uit 2019: 'Met mijn vader is niks mis' over zijn dementerende vader. Uitgeverij Atlas Contact.

Wat eten we vandaag?

Delpher

De vraag van alle tijden. Op de website van Delpher vindt u recepten uit alle tijden, een bron van inspiratie.

'De smaak van Nederland' www.delpher.nl

Actualiteit

Wilt u op de hoogte blijven van actuele gebeurtenissen en ontwikkelingen ?

Kijk dan regelmatig op onze website: www.nvvh.nl

